



PATRIARHIA ROMÂNĂ
MITROPOLIA CLUJULUI, MARAMUREȘULUI ȘI SĂLAJULUI
EPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ A MARAMUREȘULUI ȘI SĂTMARULUI

Baia Mare, Str. Avram Iancu Nr. 5; Tel. 0262.21.46.14 / Fax 0262.21.25.46

COMUNICAT DE PRESĂ

În localitatea Bogdan Vodă a existat o succesiune de biserici construite pe același loc. Săpăturile arheologice au descoperit, astfel, urme ale unei biserici din lemn care a dispărut în secolul al XIV-lea. Pe locul ei, boierii din dinastia Bogdăneștilor au construit între 1330-1340 o altă biserică, de această dată din piatră, care a fost și ea distrusă în secolul al XVI-lea. Resturi din zidurile de piatră ale bisericii se mai văd și astăzi. După ruinarea acestei biserici, sătenii din localitate au construit o nouă biserică din lemn pe care au distrus-o tătarii la ultima lor mare expediție de jefuire întreprinsă la vest de Carpați, în 1717. Un an mai târziu, locuitorii au ridicat o nouă biserică, având hramul Sfântul Nicolae, care există și astăzi.

La data de 19.06.1996, Parohia Unită cu Roma Bogdan Vodă, intenționează o acțiune la Judecătoria Dragomirești, având ca obiect „obligația de a face” (adică de a primi în folosință), solicitând ca Parohia Ortodoxă Română Bogdan Vodă să permită reclamantei să officieze serviciul religios în biserică cu hramul „Sf. Nicolae”-monument istoric, având în vedere că în localitate sunt două lăcașuri de cult, ambele folosite de ortodocși și că în dosar **să se discute dreptul de folosință, fără a leza dreptul de proprietate care aparține Bisericii Ortodoxe (dosar nr. 383/1996 a Judecătoriei Dragomirești).**

Precizăm faptul că anterior acestei date, Parohia Unită cu Roma Bogdan Vodă a încercat să valorifice un pretins drept de proprietate în dosarul nr. 68/1996 a Judecătoriei Dragomirești, care însă nu l-a putut dobândi, astfel încât instanța a stabilit că proprietatea bisericii în cauză aparține Parohiei Ortodoxe, dosarul respectiv fiind suspendat și perimat.

Instanța din Dragomirești, în dosarul 383/1996, respinge acțiunea formulată de Parohia Unită cu Roma Bogdan Vodă ca fiind inadmisibilă, deoarece, conform articolului 135 din Constituția României, dreptul la proprietate este inviolabil, iar între cele două părți nu s-a făcut nici o convenție sau înțelegere, în care proprietara bisericii să fie de acord cu o astfel de tranzacție, aceasta propunând Parohiei Unite cu Roma Bogdan Vodă, predarea spre folosință a celeilalte biserici din localitate, construită în anul 1935, propunere care însă a fost refuzată sistematic, urmărindu-se doar folosirea bisericii monument istoric.

La această sentință, Parohia Unită cu Roma Bogdan Vodă a făcut apel la Tribunalul Maramureș (dosar 208/1997), instanța constatând că apelul nu poate fi admis, deoarece, biserică de lemn „Sf. Nicolae” din Bogdan Vodă este monument istoric, înregistrat cu nr. 25 B 090 în lista națională a monumentelor istorice, este în curs de renovare și prin oficierea de

servicii bisericești ar fi expusă la deteriorare, atât ea cât și obiectele de patrimoniu muzeistic din interiorul acesteia.

De asemenea, instanța de apel arată că este necesar, și recomandă intimatelor, ca în conformitate cu decretul 126/1990, să se recurgă la dialog între reprezentanții cultelor și să se decidă în raport cu interesele credincioșilor. În consecință, Tribunalul Maramureș, respinge ca nefondat apelul declarat de Parohia Unită cu Roma Bogdan Vodă. Se poate preciza și faptul că, în conformitate cu recomandarea instanței de apel s-au făcut mai multe încercări de negociere, inclusiv cu implicarea autorităților locale, însă fiecare a eșuat, datorită refuzului sistematic din partea reprezentanților credincioșilor greco-catolici, de a primi în folosință cealaltă biserică construită în anul 1935, urmărind cu predilecție folosirea doar a bisericii monument istoric.

Cu toate acestea, Parohia Unită cu Roma Bogdan Vodă urmărindu-și scopul inițial, formulează recurs la decizia Tribunalului Maramureș, la Curtea de Apel Cluj, care, credem noi, neținând cont de probele din celelalte două dosare **„obligă Parohia Ortodoxă Bogdan Vodă să-i permită Bisericii Greco-Catolice prestarea serviciului religios în biserică monument istoric, până la construirea unui lăcaș de cult de către aceasta”**. Decizia, cu nr. 181/1998, în dosarul 2817/1997, considerăm că este în totală neconcordanță cu realitatea de la acea dată din Bogdan Vodă, fapt confirmat și de către Procurorul General al României, care în motivarea cererii de recurs în anulare, înaintată Curții Supreme de Justiție, menționează că „instanța Curții de Apel, instituind un drept de folosință, fie chiar și temporară cu privire la biserică „Sf. Nicolae” Bogdan Vodă, s-a substituit autorității de stat competente a decide trecerea acesteia din domeniul public în cel privat și prin aceasta și-a depășit atribuțiile”. Se arată de asemenea că în conformitate cu articolul 10, litera h din Ordonanța Guvernului nr. 68/1994, privind protejarea Patrimoniului Cultural Național, numai Comisia Națională a Monumentelor Istorice este îndreptățită să procedeze la schimbarea destinației și funcționalității monumentelor istorice, fiind exclusă intervenția autorității judecătorești, instanța depășindu-și atribuțiile. Aceeași opinie se constată a o avea și Comisia pentru cultură, artă și mijloace de informare în masă a Senatului României, care prin adresa XXI/252/23.09.1999, comunică Curții Supreme de Justiție că, biserică „Sf. Nicolae” din Bogdan Vodă este **„bun de uz și utilitate publică din domeniul public de interes național și nu se poate constitui asupra ei un drept de folosință, mai ales că, în speță, Parohia ortodoxă Bogdan Vodă oferă spre folosință exclusivă cultului greco-catolic, o altă biserică aflată în același sat”**. Cu toate acestea, hotărârea Curții de Apel Cluj, a rămas definitivă și executorie.

De la acea dată, din documentele existente la Parohia Ortodoxă se constată că hotărârea nu a fost pusă în executare și nici nu s-a încercat acest lucru timp de 7 ani, perioadă în care credincioșii greco-catolici au început construirea unei noi biserici, la care au fost sprijiniți atât de autoritățile locale cât și de către credincioșii ortodocși, aceasta fiind în prezent terminată în proporție de circa 90%, iar în biserică monument istoric, organizată și ca muzeu, nu s-au oficiat servicii religioase.

În cursul anului 2005, reprezentanții Bisericii Greco-Catolie sesizează executorul judecătoresc și se deschide dosarul execuțional nr.83/2005, unde executorul încearcă punerea în executare a hotărârii Curții de Apel Cluj, însă la 29.09.2005, prezent fiind la fața locului cu organele de ordine, constată o opoziție fermă din partea a circa 130 de credincioși locuitori ai comunei Bogdan Vodă, care nu erau de acord cu predarea bisericii către Parohia Greco-Catolică, insistând ca aceasta să rămână monument istoric de importanță națională.

O altă încercare de a pune în executare hotărârea și de a se ajunge la o înțelegere se face în 24.01.2006, la care de asemenea sunt prezente organele de ordine ale statului și se constată, conform procesului verbal încheiat, că preotul paroh ortodox nu a influențat ori instigat credincioșii ortodocși de a se opune hotărârii, precizând încă o dată oferta făcută greco-catolicilor, de a prelua biserica construită în 1935, iar că nepredarea bisericii „Sf. Nicolae” a fost argumentată de faptul că acesta este monument istoric și este de utilitate publică.

În data de 26.01.2006, se organizează o altă întrânire, de această dată în prezența domnului primar Deac Ioan, între preotul greco-catolic și preotul ortodox, din procesul verbal încheiat la acea dată și semnat de toți cei prezenți, rezultând reiterarea ofertei făcute prin adresa cu nr. 708 din data de 31.07.1998 de către Episcopia Ortodoxă Română a Maramureșului și Sătmăruului, prin care se oferă spre folosință cultului greco-catolic din comună biserica construită în anul 1935, prin care să se încheie tensiunile care există între cele două culte. De asemenea se arată în același proces verbal că, „preotul paroh greco-catolic urmează să prezinte această ofertă Episcopiei Greco-Catolice Maramureș pentru a se decide, respectiv a se pronunța”, decizie care nu a fost comunicată niciodată.

Parohia Greco-Catolică din Bogdan Vodă, la 20.06.2004 sesizează Curtea Europeană a Drepturilor Omului, sesizare ce formează obiectul dosarului C.E.D.O. nr.26270/2004, asupra căruia se pronunță o hotărâre în data de 19.11.2013, din cuprinsul căreia rezultă că „statul român a fost găsit responsabil de lipsa folosirii forței sale publice ([poliție](#), [jandarmi](#), procuratură) în punerea în executare a unei hotărâri judecătorești din 1998 a Curții de Apel Cluj conform căreia greco-catolicii din Bogdan Vodă puteau folosi biserica din localitate.

Curtea Europeană a decis, de asemenea, ca statul român să plătească parohiei greco-catolice Bogdan Vodă suma de 4.000 euro despăgubiri și 300 euro cheltuieli de judecată”.

Deci se poate constata că instanța C.E.D.O. face referire în hotărârea pronunțată, la o situație opozabilă statului român, care nu a folosit forța sa pentru a executa o hotărâre judecătorească, dată în urmă cu 15 ani, privind folosința bisericii în litigiu și nicidecum nu pronunță o hotărâre legată de conținutul hotărârilor judecătorești interne, nestabilind astfel obligații opozabile părților, cum de altfel nici nu ar fi competentă.

În contextul celor arătate mai sus, opinăm că articolele apărute în presă în legătură cu istoricul cultural și juridic al bisericii monument istoric din Bogdan Vodă, nu au fost bine documentate, putându-se constata cu ușurință realitatea, prin simpla analiză a documentelor existente la ambele părți implicate. **Astfel, procesele între cele două culte,**

începând cu anul 1996, nu au privit transmiterea unui drept de proprietate a bisericii “Sf. Nicolae” către Parohia Unită cu Roma Bogdan Vodă, ci doar un drept de folosință temporară, care pentru reprezentanții cultului greco-catolic a fost o dorință unilaterală și punctuală, deși din partea Bisericii Ortodoxe a existat o ofertă pertinentă și posibilă de folosință, pentru desfășurarea serviciilor religioase de către aceștia, în speță, biserica din aceeași localitate.

Cu atât mai mult, ni se par cu totul nepotrivite declarațiile domnului primar din Bogdan Vodă, Ioan Deac, care consideră că reprezentanții statului român “n-au vrut să execute hotărârea”, minimalizând astfel dorința mării majorități a locuitorilor, care, după cum reiese din procesul verbal, încheiat în data de 26.01.2006, în prezența sa și semnat și de către dânsul, au explicat motivele imposibilității folosirii bisericii “Sf. Nicolae”, ea fiind monument istoric, oferind alte soluții, respectiv darea în folosință a celeilalte biserici, construită în anul 1935. Oare ar trebui să înțelegem că prin declarațiile făcute de către domnul primar, cum ar fi: “...au venit mascații, dar numai au cheltuit banii degeaba” sau “Și atunci vă întreb ce rol au avut mascații, executorul? ...Nu s-o vrut.”; este “supărat” că organele de ordine n-au intrat în forță și n-au agresat credincioșii, oare nu chiar domnia sa ar fi trebuit să apere acel bun public, monument istoric de importanță națională, care la acea dată era deja în conservare și nu era folosit pentru serviciile religioase!? Dacă domnia sa are asemenea “convingeri”, credem că este păgubos pentru păstrarea în continuare a unui climat de bună conviețuire și toleranță în localitatea pe care o conduce!

Avem nădejdea că lucrurile vor fi în continuare bine înțelese iar toți credincioșii din localitate, indiferent de confesiune, vor trăi în bună înțelegere, dispunând de propriul lăcaș de cult, singura modalitate de a se asigura pacea socială și liniștea confesională.

Biroul de Presă al Episcopiei Ortodoxe Române

A Maramureșului și Sătmarului

Sector Canonic-juridic